

03.09.2014 г. / 16:52:25

Вяра

04.09 по еретическия, †22 август по православния календар - Свети мъченици Агатоник, Зотик, Теопрепий и други. Св. преподобна Антуса. Св. мъченица Евлалия

В памет на светите мъченици Агатоник, Зотик, Теопрепий, Акиндин, Севириан и другите, били с тях († 305-311 гг.)

*Свети мъченик Агатоник
Никомидийски. Фрагмент от
стара стенопис в Света
Гора-Атон*

Христовият мъченик Агатоник живял в Никомидия (1) при царуването на император Максимиан (2). Той отвръщал елините от поклонение на идолите и ги привеждал към Христа. Бил задържан за мъчения от комита (3) Евтолмий.

Когато този комит, изпратен от императора в понтийската област, за да измъчва християните, след като плувал с кораб, пристигнал на едно място, наречено Карпин, намерил там свети Зотик и неговите ученици, които изповядвали Христа. Евтолмий осъдил учениците му на кръстна смърт, а свети Зотик взел със себе си.

Като се върнал в Никомидия, той задържал Принципс, научен на светата християнска вяра от свети Агатоник; като го вързал заедно с Агатоник, Зотик и с други християни, сред които били Теопрепий, Акиндин и Севириан, той завел всички в Тракия, където пристигнал и самият император, за да предаде там всички на мъчения.

Когато светиите се намирали в областта Потама, комитът предал на смърт свети Зотик, Теопрепий и Акиндин, тъй като те вече не можели да ходят, поради получените по-рано рани и язви.

А като пристигнали в околностите на Халкидон (4) комитът предал на смърт свети Севириан, който дръзновено изповядал Христа; а другите мъченици заедно със свети Агатоник завел във Византия и там ги измъчвал известно време; после заедно с тях пристигнал в Силимврия, на едно място, наречено Амус, защото там пребивавал Максимиан.

Там светият мъченик Агатоник, а също и всички християни, доведени с него от Никомидия, били изтезавани и измъчвани за последен път, след което били осъдени на смърт и посечени, като пострадали за името на Христа, нашия Бог (5).

Тропарь мученику Агафонику и иже с ним

глас 4

Мученицы Твои́, Го́споди,/ во страда́ниих свои́х венцы́
прия́ша нетле́нныя от Тебе́, Бо́га на́шего:/ иму́ще бо крѣ́пость

Твою́,/ мучи́телей низложи́ша,/ сокруши́ша и де́монов
немо́щныя де́рзости. / Тех моли́твами// спаси́ ду́ши на́ша.

Кондак, глас 1:

Звание благое стяжав богомудре, мужей лукавых отвратился
еси веры, не убоявся мук Агафонице славне. Темже благим
был еси наследник, и приял еси со страждущими с тобою
достойныя венцы.

*(Придобил благо звание, богомъдри, си се отвратил от
вярата на лукавите мъже, без да се страхуваш от мъките,
славни Агатонице. Затова си станал наследник на благата и
си приел с пострадалите с теб достойни венци.)*

(1) **Никомидия** - град на брега на Мраморно море. Той бил
построен през 264 г. преди Р. Хр. и получил името си от
витинския цар Никомед I.

(2) **Максимиан Херкул**, носещ титлата Август, бил
съуправник на Диоклетиан и управлявал западната половина
на Римската империя от 285 г. до 305 г.

(3) **Комит** - царски телохранител, събирач на данъци в
царската хазна, градоначалник. В дадения случай под думата
комит се разбира градоначалник.

(4) **Халкидон** или по-правилно Калхедон - първоначално бил
мегарска колония на брега на Мраморно море. При
християнските императори Халкидон бил столица на
малоазиатската област Витиния. В историята на
християнската Църква Халкидон е известен като мястото на
Четвъртия Вселенски събор, свикан през 451 г. от император
Маркиан за осъждане на монофизитската ерес
(монофизитската ерес била основана от константинополския
архимандрит Евтихий, който погрешно твърдял, че човешкото
естество в Иисус Христос било свършено погълнато от

божественото естество и затова в Него трябва да се признава само една природа - божествената.

(5) Светите мъченици загинали в края на III век или в началото на IV век.

В същия ден се чества паметта на преподобна Антуса († ок. 298 г.), на свети свещеномъченик Атанасий, епископ и на двамата слуги на Антуса - Харисим и Неофит

(† 270-275 гг.)

*Светиите Агатоник, Зотик и Атанасий Киликийски.
Фрагмент от стара годишна минейна икона от Русия*

Света Антуса, дъщеря на богати родители от град Селевкия, след като приела кръщение, се подвизавала 23 години в пустинята. Атанасий, епископ на Тарс Киликийски, който кръстил света Антуса, бил посечен с меч при царуването на Аврелиан (270-275); от същата смърт загинали и Харисим и

Неофит, които се кръстили заедно с господарката си. Света Антуса се преставила в мир дълго време след тяхната мъченическа кончина (след повече от 20 години).

По молитвите на Пресветата наша Владичица Богородица и Приснодева Мария, Господи Иисусе Христе, Боже наш, помилуй нас. Амин.

Страдание на света мъченица Евлалия († ок. 304 г.)

При царуването на езическите императори, когато цялата вселена била омрачена от елинското безбожие, в испанския град Баркинон живеела една девица на име Евлалия, дъщеря на родители християни. Още от детските си години тя обикнала нашия Господ Иисус Христос от цялото си сърце. Живеела заедно с родителите си в едно село, което се намирало на доста голямо разстояние от града. Родителите много обичали Евлалия заради кротостта, смирението и ума, превишаващи годините. Евлалия била обучена в книгите и имала твърдото намерение да служи на Господа в непорочно девство. И светицата се упражнявала в четене на книги и в славословие на Бога ден и нощ, обитавайки отделна килия заедно със свои връстнички.

Когато Евлалия навършила четиринадесет години, император Диоклетиан повдигнал жестоко гонение срещу християните. В град Баркинон пристигнал управителят Дакиан; там той принесъл мерзки жертви на нечестивите си богове, след което започнал да издирва християни, за да ги принуди да прикадят с тамян идолите. Поради това в града настанал голям смут, тъй като християните били насилствено извлечани от домовете си и принуждавани с мъчения към идолопоклонство. Скоро всичко това станало известно и по

всички околни селища.

Когато девицата Евлалия чула за всичко това, тя се преизпълнила с голяма духовна радост и казала с весело лица:

- Благодаря Ти, Господи Иисусе Христе! Слава на Твоето пресвето име, защото получих това, към което се стремях. Вярвам в Теб, Владико мой, че с Твоята помощ ще се изпълни желанието на сърцето ми.

Когато родителите на Евлалия, а също и девиците, които били при нея, чули тези думи на светицата, не разбрали за какво говори и я запитали коя е причината за веселието, какво е получила и какво желае. Но тя не им казала нищо, таейки в душата си своите намерения. И всички се удивлявали, защото светицата имала обичай да не скрива нищо от това, което научавала относно святата вяра, но преразказвала на всички за тяхна полза всичко това, което сама разбираше от книгите, просвещавана от Божиата благодат, поради което и всички я обичали като собствената си душа. А Евлалия тогава не разкрила мислите си, за да не срещне препятствие при изпълнение на намеренията си от страна на баща си и майка си, които извънредно много я обичали.

Когато настъпила нощта и всички спели (и вече станало по първи петли), светата девица излязва тайно от дома си, при което никой не забелязал излизането ѝ и се отправила към града, цялата изпълнена от любов към своя небесен Годеник - Христа Господа, имайки твърдо намерение да положи душата си за Него. И това нощно пътешествие не се струвало страшно, както това става обикновено при всички млади девойки, боящи се да излязат нощем от дома си. Като възложила цялото си упование на Бога и като решила твърдо да умре за Него, светицата не обръщала внимание на нощната тъмнина и не се смущавала нито от нощните привидения, нито от зверовете, изпречващи се по пътя; но подобно на елен, стремящ се към

водни извори, и тя се устремила по каменистия път с босите си нозе, непривикнали към такъв суров път.

Света Евлалия пристигнала в града, когато вече било ден. Минавайки през градските порти, тя чула зова на глашатаите, канещи народа на зрелище. Тя се устремила към мястото на това зрелище, което се намирало в центъра на града. Там светицата видяла управителя Дакиан, седящ на висок трон. След като с усилие си пробила път през народа, светицата се изправила пред управителя и казала със силен глас:

- Ти, неправоделен съдия, който седиш важно на високия престол и не се боиш от Бога, пребиваващ по-горе от всички! За това ли седиш важно тук, за да погубваш невинни хора, които Бог е създал по Свой образ и по Свое подобие, за да Му служат. Ти ги увличаш към служение на сатаната и предаваш на смърт тези, които не те слушат.

Управителят, като видял толкова голяма дързост у младата девица, казал:

- Коя си ти, която се осмеляваш да се явиш пред нашето съдилище, без да си призована, и произнасяш думи на укор в лицето ни, и се противиш на императорската заповед?

А светицата с голямо дръзновение отговорила:

- Аз съм Евлалия, рабиня на Господ Иисус Христос, Който е Цар на царете и Господар на господарите; уповавайки се на Него, не ме досрамя самоволно да дойда и да те изоблича. Защо постъпваш толкова неразумно, презирайки Бога, Който е сътворил всичко: небето, земята, морето и всичко, което е на тях и в тях; защо се покланяш на дявола, а и освен това, с различни мъчения принуждаваш и хората, служещи на истинския Бог, да се покланят на идолите, които не са богове, а бесове? Заедно с тях ще бъдете предадени на вечен огън и

всички вие, които им се покланяте.

Управителят, като се преизпълнил с гняв, веднага заповядал да бият съблечената девица по гърба без милост с дъбови тояги. И когато Евлалия била бичувана, управителят казал:

- Окаяна девойко! Къде е твоят Бог? Защо не те спасява от тези побои; и защо си толкова обезумяла, че дръзваш да говориш за неща, които не те засягат? Признай, че стори това поради неопитност, не знаейки колко голяма е властта на съдията; тогава ще получиш прошка; защото и на мен ми е жал да предавам такава млада, красива и благородна на жесток побой.

А светицата отвърнала на това:

- Присмивам ти се, защото ме съветваш да излъжа, че като че ли поради незнание съм дръзнала да отида на мъчения заради моя Бог и че като че ли не съм знаела колко голяма е властта ти. Кой не знае, че властта на всеки владетел е временна; подобно на това, както човек днес живее, а на следващия ден умира, така и властта му е изменчива. А властта на моя Господ Иисус Христос е безкрайна, тъй като и Самият Той е вечен. Не желая да лъжа, защото се страхувам от моя Владика, Който ще предаде на изгаряне в огнената геена всички лъжци и беззаконници; а моята девическа младост ще се украси още повече и моето благородство ще се увеличи още повече, ако приема страдания заради моя Господ. Знай, мъчителю, че не чувствам болка от причиняваните ми страдания, благодарение на защитата на Христос, моя Владика, Който в деня на Страшния съд ще те осъди според делата ти на вечни мъки.

Управителят още повече се разгневил от тези думи на мъченицата и заповядал да я окачат на кръстообразно направено дърво за мъчения и да стържат с железни гребени

чистото девическо тяло, докато цялата кожа не бъде свалена от нея. А светицата посред тези страдания викала към Бога, казвайки:

- Господи Иисусе Христа! Чуй ме мен, недостойната Ти рабиня, и прости съгрешенията ми! Укрепи ме сред мъченията, които приемам заради Твоето свято име, за да бъде посрамен дяволът заедно със слугите си.

А управителят казал:

- Къде е Този, към Когото викаш? По-добре послушай мен, безумна и окаяна девойко, и принеси жертва на боговете; тогава ще бъдеш оставена между живите; защото, ето, смъртта ти вече приближава и няма никой, който би могъл да те избави.

А света Евлалия му отговорила:

- Да не видиш никакво добро, светотатец, бесноват и преизпълнен с пагуба човече! А аз в никакъв случай няма да отстъпя от моя Бог, защото Този, към Когото викам, се намира тук; но ти не Го виждаш поради нечистотата си, заради която си недостоеен да Го видиш. Той ме укрепява, така че аз считам за нищо мъките, които се осмеляваш да ми причиняваш.

Тогава управителят заповядал да обгарят светицата със запалени свещи, заповядайки да я горят дотогава, докато умре.

Бидейки обгаряна, мъченицата се преизпълнила с радост и високо изрекла словата на псалма:

- Ето, Бог е мой помощник; Господ подкрепя душата ми. На враговете ми Той ще въздаде за злото; изстреби ги Ти с твоята истина. С усърдие ще Ти принеса жертва, ще прославя името Ти, Господи, защото е благо, защото Ти ме избави от всички

неволи.

Докато светицата се молела с тези думи, огънят от свещите се обърнал срещу слугите и силно обгорил лицата им, така че те паднали на земята. Когато светицата видяла това, устремила зора си към небето и още по-силно казала:

- Господи Иисусе Христе! Чуй молитвата ми и прояви милосърдието Си върху мен; причисли ме към Твоите избраници за успокоение във вечния живот. "Покажи ми личби за добро, та да видят ония, които ме мразят, и да се засрамят", а вярващите в Теб, нека да прославят Твоята сила.

Като се помолила така, светицата предала духа си на Бога; и всички видели една гълъбица, бяла като сняг, която излетяла от устата и се устремила към небесата. Всички, които видели това, много се изумили. А християните (каквито имало много сред народа) се радвали, че са се сподобили да имат на небесата ходатайка пред Господа и от своя град.

Когато управителят видял, че мъченицата вече е умряла, много се засрамил, бидейки победен от младата девица и като станал с гняв от съдилищното място, се отправил към дома си. Управителят наредил да оставят тялото да виси на дървото за мъчения и поставил стражи, за да не може никой да го снее. Управителят казал:

- Нека да виси на дървото дотогава, докато не я изядат птиците и не разпилеят костите.

А когато управителят си тръгнал и тялото на светицата все още било на дървото, внезапно завалял сняг и покрил като с бяла дреха честното тяло на светата мъченица. А стражите били обхванати от страх; като отстъпили и наблюдавали отдалеч, ужасявайки се от всичко случващо се.

Междувременно родителите на светицата узнали всичко.

Като станали сутринта и като не видели в дома си любимата си дъщеря, изпаднали в голямо смущение и започнали да я търсят навсякъде. Чак около пладне узнали, че дъщеря им е умряла за изповядването на Христовото име и още виси на дървото за мъчения; тогава те с горчиви сълзи побързали да отидат в града. Като видели светицата мъртва, разпната кръстообразно на дървото и покрита със сняг, родителите много плакали, съкрушавали се и ридаели с горчиви сълзи; но заедно с това те се радвали, че любимата им дъщеря е приела мъченически венец и е влязла в чертога на небесния Жених. Те възнамерявали да вземат тялото на Христовата мъченица при себе си, но не били допуснати до него от стражите. Като гледали светицата отдалеч, те плачели, а заедно с това и се веселели духом.

На третия ден през нощта няколко благочестиви мъже взели честното тяло на светата мъченица (стражите не забелязали това) и го повили в чиста плащаница с аромати в присъствието на родителите ѝ, които умивали със сълзи тялото на скъпата си дъщеря. А свети Филикс (пострадал по-късно заради изповядването на Христовото име) като гледал лицето на умрялата мъченица, рекъл със сълзи на радост:

- Господарке Евлалия! Ти се справи да получиш мъченически венец преди нас!

Когато Филикс казал тези думи, лицето на девицата, което вече три дни било мъртво, се усмихнало като живо и го погледнало. След това всички, които били там, започнали да пеят словата на псалма:

“Викат (праведниците), и Господ слуша и ги избавя от всичките им скърби”.

И погребали с чест тялото на светата мъченица Евлалия, прославяйки Бога Отца и Единородния Му Син, Господа

Иисуса Христа, и Светия Дух, Единия Бог в Троица, Царството на Когото е безкрайно и пребъдва във вечни векове. Амин.

ЧЕТИ-МИНУТЕ

{{_LINK1_}}